

Către: domnul Radu MARIAN,
Președinte al Comisiei Economiei, Buget și Finanțe

Nr. 142-24/SD din 15 noiembrie 2024

Ref.: Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea accesului antreprenorilor locali la piețe de capital externe)

Stimate dle Deputat,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea Comisiei pentru un dialog constructiv și continuu, care oferă posibilitate de a participa la procesul de consultare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea accesului antreprenorilor locali la piețe de capital externe). Urmare a consultării proiectului cu mediul de afaceri, intervenim cu următoarele propuneri și obiecții.

I. La Art. I - Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 372-382, art. 341), cu modificările ulterioare.

1.1 Se propune următoarea redacție a art. 54 alin. (1): *„Adunarea generală a acționarilor a entității de interes public poate hotărî ca termenul de publicare a informației despre ținerea adunării generale prin mijloace electronice, alta decât adunarea generală ordinară anuală, și, după caz, de expediere a avizelor fiecărui acționar să fie de cel puțin 14 zile înainte de data adunării. Asemenea hotărâre se ia de către adunarea generală a acționarilor cu cel puțin două treimi din voturi reprezentate la adunare și doar în raport cu adunările ulterioare și pentru o perioadă care să cuprindă cel mult următoarea adunare generală ordinară anuală.”*

Acest alineat, în redacția actuală¹, transpune în mod eronat art. 5 alin. (1) din directiva 2007/36/CE², potrivit căruia, în cazul în care societatea oferă acționarilor posibilitatea să voteze prin mijloace electronice, adunarea generală a acesteia poate decide reducerea termenului preavizului de convocare a adunării generale, cu excepția celei anuale, de la 21 zile la 14 zile. Asemenea decizie va fi valabilă până cel mult la următoarea adunare anuală. Această nu înseamnă că însăși decizia de convocare a adunării desfășurate prin mijloace electronice trebuie luată tot de adunarea generală și că asemenea decizie ar fi valabilă doar până la următoarea adunarea generală anuală, așa cum prevede redacția actuală a art. 54 alin. (1) din Legea nr. 1134/1997. Mai mult ca atât, chiar art. 54 alin. (3) din lege prevede că posibilitatea ținerii adunării generale prin mijloace electronice se stabilește în statutul societății.

1.2 La art. 56, se propune următoarea redacție a alin. (7): „În dependență de modul prevăzut de statutul societății sau hotărârea adunării generale, cu excepțiile stabilite la alin. (8) și (9), actul de *reprezentare a acționarilor persoane fizice la adunarea generală a acționarilor poate fi eliberat:*

a) cu aplicarea semnăturii electronice calificate, cu sau fără autentificare în modul prevăzut la lit. b); sau

b) cu aplicarea semnăturii olografe, autentificat de notar sau de administrația organizației de la locul de muncă, de studii sau de trai al acționarului, iar pentru pensionari, de organul de asistență socială de la locul de trai.”

1

Articolul 54. Particularități privind ținerea adunării generale prin mijloace electronice
(1) Hotărârea privind ținerea adunării generale prin mijloace electronice se ia de către adunarea generală a acționarilor doar în raport cu adunările ulterioare și pentru o perioadă care să cuprindă cel mult următoarea adunare generală ordinară anuală.

2

Articolul 5

Informațiile disponibile înainte de adunarea generală

(1) Fără a aduce atingere articolului 9 alineatul (4) și articolului 11 alineatul (4) din Directiva 2004/25/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind ofertele publice de cumpărare ⁽⁸⁾, statele membre iau măsuri ca societatea comercială să convoace adunarea generală folosind una dintre modalitățile prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol, cu cel puțin douăzeci și una de zile înainte de data adunării generale.

Statele membre pot dispune ca, în cazul în care societatea comercială oferă acționarilor posibilitatea de a vota prin mijloace electronice accesibile tuturor acționarilor, adunarea generală a acționarilor poate decide să convoace adunarea generală, alta decât adunarea generală anuală, folosind una dintre modalitățile menționate la alineatul (2) din prezentul articol, cu cel puțin patrusprezece zile înainte de data adunării generale. Această hotărâre se ia cu o majoritate de cel puțin două treimi din voturile aferente acțiunilor sau aferente capitalului subscris reprezentat și pentru o perioadă care să cuprindă cel mult următoarea adunare generală anuală.

Nu este necesar ca statele membre să aplice termenele minime, menționate la primul și la al doilea paragraf, pentru o a doua convocare sau pentru următoarea convocare a adunării generale determinată de neîntrunirea cvorumului necesar pentru adunarea stabilită de prima convocare, sub rezerva faptului ca prezentul articol să fi fost respectat cu ocazia primei convocări iar pe ordinea de zi să nu se fi adăugat nici un punct nou; de asemenea, trebuie să treacă cel puțin zece zile între convocarea finală și data adunării generale.

1.3 La art. 56 se propune următoarea redacție a alin. (13): „*Lista acționarilor care participă la adunarea generală va fi semnată de secretarul societății ori de membrii comisiei de înregistrare ale căror semnături se autentifică de membrii comisiei de cenzori în exercițiu sau se legalizează de notar, **cu excepția semnăturilor electronice calificate**, și va fi transmisă comisiei de numărare a voturilor. Secretarul societății sau comisia de înregistrare stabilește prezența sau lipsa cvorumului la adunarea generală a acționarilor și numără voturile pentru alegerea comisiei de numărare a voturilor.*”.

Remarcăm că ambele aceste modificări sunt prevăzute de proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri VII), elaborat de MDED³, scopul acestor modificări fiind eliminarea cerințelor de formă inutile pentru întocmirea actului de reprezentare și facilitarea participării acționarilor persoane fizice la adunările generale a acționarilor.

II. La Art. IV - Legea nr. 171/2012 privind piața de capital (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), cu modificările ulterioare.

La art. 6, alin. (1), litera a) se propune următoarea completare: „*seria, numărul, data eliberării, data expirării, autoritatea emitentă a pașaportului (în cazul cetățenilor străini sau apatrizi care nu dețin IDNP), nr. de înregistrare/înmatriculare în registrul comerțului sau registrul echivalent din statul străin (în cazul persoanelor juridice străine)*”.

III. La Art. VI - Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 343-346, art. 711), cu modificările ulterioare.

³ [Cancelaria de Stat | Guvernul Republicii Moldova](#)

Art. III. - Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 372-382, art. 341) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 56:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În dependență de modul prevăzut de statutul societății sau hotărârea adunării generale, cu excepțiile stabilite la alin. (5) și (6), actul de reprezentare la adunarea generală al acționarilor persoane fizice poate fi eliberat:

a) cu aplicarea semnăturii electronice calificate, cu sau fără autentificare în modul prevăzut la lit. b);

b) cu aplicarea semnăturii olografe, autentificat de notar sau de administrația organizației de la locul de muncă, de studii sau de trai al acționarului, iar pentru pensionari de organul de asistență socială de la locul de trai.”,

la alineatul (9) după cuvintele „sau se legalizează de notar” se introduc cuvintele „cu excepția semnăturilor electronice calificate”;

2. Articolul 61 alineatul (4) după textul „art. 56 alin. (4)” se introduce textul „lit. b) cu

Se propune excluderea literei e) de la art. 5 alin. (1) pct. (3)⁴, deoarece nu corespunde Regulamentului (UE) nr. 909/2014, care la recitalul (11) prevede că: **„Prezentul regulament nu ar trebui să impună tipul de instituție care să realizeze înscrierea în cont a titlurilor de valoare la emitere, ci ar trebui să permită mai curând diferitelor părți interesate, inclusiv operatorilor de registru, să îndeplinească această funcție. Totuși, de îndată ce tranzacțiile cu aceste titluri de valoare vor fi executate în locurile de tranzacționare reglementate prin Directiva 2014/65/UE și prin Regulamentul (UE) nr. 600/2014 sau constituite ca garanție în condițiile prevăzute de Directiva 2002/47/CE a Parlamentului European și a Consiliului, titlurile de valoare respective ar trebui să fie înscrise în cont într-un sistem de tip CSD [depozitar central al valorilor mobiliare] pentru a se asigura, inter alia, că toate aceste titluri de valoare pot fi decontate printr-un sistem de decontare a titlurilor de valoare”**.

Regulamentul (UE) nr. 909/2014⁵ stabilește cerințe uniforme pentru decontarea instrumentelor financiare în Uniune, precum și norme referitoare la organizarea și activitatea depozitarilor centrali de titluri de valoare (CDS-uri).

Potrivit art. 3 alin. (2) din acest Regulament, titlurile de valoare relevante se înregistrează prin înscriere în cont la un CSD în cazul în care o tranzacție cu valori mobiliare este realizată într-un loc de tranzacționare.

Conform Directivei 2014/65/UE⁶, prin loc de tranzacționare se înțelege o piață reglementată, un MTF (sistem multilateral de tranzacționare) sau un OTF (sistem organizat de tranzacționare).

Astfel, atât timp cât valorile mobiliare ale entităților mari nu sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată sau MTF, statul nu ar trebui să impună tipul de instituție care să realizeze înscrierea în cont a titlurilor de valoare la emitere, ci ar trebui să permită mai curând diferitelor părți interesate, inclusiv operatorilor de registru, să îndeplinească această funcție.

4

Articolul 5. Activitățile desfășurate de Depozitarul central unic

(1) Depozitarul central unic este în drept să desfășoare activitățile sale în privința următoarelor categorii de valori mobiliare:

1) valorile mobiliare de stat care cad sub incidența Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;

2) creanțele emise de Banca Națională a Moldovei;

3) valorile mobiliare ale:

a) entităților de interes public, inclusiv cele admise spre tranzacționare pe piața reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare;

b) emitenților în care statul deține cotă de participare;

c) emitenților care efectuează oferte publice de valori mobiliare;

d) emitenților de obligațiuni;

e) emitenților care se încadrează în categoria entităților mari, potrivit art.4 din *Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017*;

f) societăților pe acțiuni nou-create;

g) emitenților care solicită prestarea serviciilor de către Depozitarul central unic;

4) valorile mobiliare similare celor stabilite de pct.1)–3), emise în Republica Moldova sau în alte state și admise spre tranzacționare pe o piață reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare.

⁵ Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 - [EUR-Lex - 32014R0909 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁶ Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE - [EUR-Lex - 32014L0065 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

De notat că lipsa obligației respective nu împiedică emitenții care cad sub criteriile de entități mari, ale căror valori mobiliare nu sunt tranzacționate pe o piață reglementată sau MTF, să decidă oricând în mod benevol trecerea valorilor mobiliare proprii în evidența DCU.

Emitenții respectivi nu desfășoară activități pe piața financiară bancară sau nebanară și, de regulă, sunt deținuți de un singur acționar sau de un număr foarte limitat de acționari (multinaționale), care sunt investitori cu cunoștințe și experiență bogată în domeniul investițiilor, capabili să-și evalueze propriile riscuri și să decidă de sine stătător cum le tratează. Totodată, transmiterea registrelor deținătorilor valorilor mobiliare de la societățile de registru către DCU implică costuri mai mari de deservire pentru emitenți, precum și accesibilitate redusă legată de faptul că DCU deservește un număr foarte mari de clienți (bănci, companii de asigurare, societăți cotate la bursă).

II. Obiectii aferente sectorului de asigurări:

În Republica Moldova activitatea de asigurare până la data 01.01.2023 era reglementată de prevederile Legii nr. 407 cu privire la asigurări. Legea nr. 407 prevedea că toate companiile de asigurări din Republica Moldova au dreptul să dețină licențe și să practice concomitent atât activitatea de asigurări de viață și de asigurări generale.

Cu toate acestea până la **01.01.2023** doar o singură companie a practicat concomitent activitatea de asigurări generale și asigurări de viață.

La data 01.01.2023, Legea nr. 407 a fost abrogată și a intrat în vigoare Legea nr. 92 **elaborata cu ajutorul partenerilor externi în vederea transpunerii Pilonilor II și III a Directivei Solvabilitate II**, și anume:

DIRECTIVA 2009/138/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II).

CAPITOLUL V

Desfășurarea simultană a activității de asigurare de viață și de asigurare generală
„Articolul 73

Desfășurarea simultană a activității de asigurare de viață și de asigurare generală.

(1) Întreprinderile de asigurare nu pot fi autorizate să desfășoare în mod simultan activitatea de asigurare de viață și activitatea de asigurare generală.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot prevedea următoarele:

(a) întreprinderile autorizate să desfășoare activitatea de asigurare de viață pot obține o autorizare și pentru desfășurarea activităților de asigurare generală în ceea ce privește riscurile enumerate în clasele 1 și 2 din anexa I partea A;

(b) întreprinderile autorizate numai pentru riscurile enumerate în clasele 1 și 2 din anexa I partea A pot obține o autorizare pentru desfășurarea activității de asigurare de viață.”

A fost transpus în Legea 92 (in vigoare din 01.01.2023):

Legea nr. 92 din 07.04.2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, la Secțiunea a 12-a „Desfășurarea simultană a activității în categoriile „asigurări generale” și „asigurări de viață””.

„Articolul 97. Reglementări specifice

(1) Societățile de asigurare nu au dreptul să dețină simultan licență pentru desfășurarea activității în categoriile „asigurări de viață” și „asigurări generale”.

(2) Prin derogare de la alin.(1), societățile de asigurare licențiate pentru desfășurarea activității în categoria „asigurări de viață” pot obține licență și pentru desfășurarea activităților în categoria „asigurări generale” în ceea ce privește riscurile claselor 1 și 2 enumerate în compartimentul B al anexei, iar societățile de asigurare licențiate numai pentru riscurile claselor menționate pot obține licență pentru desfășurarea activității în categoria „asigurări de viață”.

Menționăm că aceste prevederi referitoare la separarea activităților și implementarea art. 73 din Directiva Solvabilitate II au fost transpuse în toate țările din regiune (non UE), inclusiv Macedonia, Ucraina, etc.

La 1 an de la intrarea în vigoare a Legii 92 prin proiectul de lege privind „facilitarea accesului **antreprenorilor locali** la piețe de capital **externe**” elaborate în scopul facilitării accesului antreprenorilor locali la piețele de capital extern se propune modificarea Legii 92 în care au fost transpuse prevederile din Directiva Solvabilitate II cu prevederi care contravin acestei Directive.

Menționăm că propunerile de la **art. VIII din proiect**, în partea ce ține de modificarea Legii nr. 92 privind activitatea de asigurare nu se încadrează nici în scopul proiectului.

Referitor la argumentele expuse în cadrul consultărilor publice privind faptul că această inițiativă va contribui la dezvoltarea pieței de asigurări de viață din Republica Moldova care la moment este slab dezvoltată și acest proiect va aduce și reducerea costurilor pentru companiile care vor să activeze în ambele categorii „asigurări de viață” și asigurări generale”, **venim cu următoarele argumente și comentarii:**

1. Toate cele 9 companii de asigurări care activează la moment în Republica Moldova nu sunt nou create, dar au activat și până la 01.01.2023, și au avut posibilitatea de a obține licența pentru asigurări generale și licența pentru asigurări de viață până la 01.01.2023.

2. Toate companiile care intenționează să intre pe piață pentru a dezvolta sectorul asigurărilor de viață au posibilitate de a obține în continuare licență pentru categoria asigurări de viață.

3. Sectorul de asigurări de viață este în declin din cauza introducerii la 01.01.2023 prin articolul 109 din Legea nr. 92 a limitărilor la activitatea de intermediere în asigurări, care contravin Directivei (UE) 2016/97 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A

CONSILIULUI din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări (reformare), fapt despre care toate Autoritățile au fost sesizate. La acest subiect a existat chiar și o inițiativă legislativă de modificare a art. 109 din Legea nr. 92 care avea scopul să corecteze problema creată, dar din cauza schimbării autorității de supraveghere nu a existat continuitate în rezolvarea acestei probleme. A se vedea detalii la pagina 14 a Tabelului Sintezelor obiectivelor și propunerilor privind completarea art. 109.

<https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/LegislativId/6525/language/ro-RO/Default.aspx>

4. Statele în care asigurările de viață reprezintă o pondere majoră a sectorului de asigurări au adoptat o politică continuă de susținere și dezvoltare a acestui sector prin:

a) Divizarea taxelor de supraveghere pentru categoriile de asigurări de viață și asigurări generale, unde taxa pentru asigurările de viață/asigurările cu perioada mai mare de 10 ani - este „0” sau mult mai mică decât pentru asigurările generale / asigurările pe termen scurt.

Despre aceste inițiative de dezvoltare au fost sesizate autoritățile prin scrisori, a se vedea anexat la acest document.

b) Introducerea facilităților fiscale pentru asigurările de viață / asigurările cu perioada mai mare de 10 ani – deductibilitatea acestora pentru persoanele fizice și angajați pentru care angajatorul decide să introducă acest stimulent de reținere în companie pe termen lung.

Menționăm că despre toate aceste inițiative de dezvoltare au fost sesizate autoritățile prin scrisori dedicate adresate după competență, a se vedea anexat la acest document.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>